

КАРАР

« 28 » март 2016 ел

№ 332

**«2016-2020 елларга Арча муниципаль
районында кече һәм урта эшқуарлыкка
ярдәм һәм аны үстерү» муниципаль
программасын раслау турында**

«Россия Федерациясендә кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июнендәге 209-ФЗ номерлы Федераль законны, «Татарстан Республикасында кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү турында» 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законның үтәү йозеннен, инновацион икътисад формалаштыруның иң моһим компоненты буларак кече һәм урта эшқуарлыкны тотрыклы эшләтү һәм үстерү өчен шартлар тудыру һәм аның Арча муниципаль районының социаль-икътисади үсеш бурычларын хәл итүгә керткән олешен арттыру максатыннан, Арча муниципаль районы башкарма комитеты карар бирә:

1. 2016 - 2020 елларга Арча муниципаль районында кече һәм урта эшқуарлыкка ярдәм итү һәм аны үстерү буенча программаны кушымта нигезендә расларга;

2. Чараларны үтәүчеләргә (киләшү буенча) 2016 - 2020 елларга Арча муниципаль районында кече һәм урта эшқуарлыкка ярдәм итү һәм аны үстерү программасын гамәлгә ашыруны тәмин итәргә;

3. Әлеге карарны Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Арча муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга;

4. Әлеге карарның үтәлеп тикшерен торуны Арча муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе урынбасары О.Е. Спичкинга йөкләргә.

Башкарма комитеты житәкчесе

И.Ә.Галимуллин

**«2016-2020 елларга Арча муниципаль районында кече һәм урта
эшқуарлыкка ярдәм һәм аны үстерү»
МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАСЫ**

Программаның паспорты

Эшләү очен нигез эшләүче	Арча муниципаль районы башкарма комитетының икътисад һәм финанс бүлеге
Башкаручылар	Арча муниципаль районы башкарма комитетының структур бүлекчэләре, район газетасы редакциясе, статистика бүлеге, жир һәм милек мөнәсәбәтләре палатасы, Арча районы эчке эшләр бүлеге, Арча районы халыкны эш белән тәмин итү үзәге, Татарстан Республикасы буенча 5иче дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенен Арча бүлеге, РФ ФНС №5, кече һәм урта эшқуарлык субъектлары.
Топ максат	Гражданның тормыш дәрәжәсен күтәрү һәм икътисади актив урта сыйныф формалаштыру, районның тотрыклы социаль-икътисади үсешен тәмин итү, район икътисадында кече һәм урта бизнесның чагыштырма авырлыгын арттыру.
Топ бурычлар	<ol style="list-style-type: none"> 1. Уңай эшқуарлык климатын бизнесны нәтижәле үстерүгә комачаулаучы норматив-хокукый, административ һәм оештыру киргәләрен бетерү юлы белән тәмин итү; 2. Эшқуарлык субъектларының финанс ресурсларынан, шул исәптән бюджеттан тыш акчаларны жәлен итү аша, файдалана алуын киңәйтү; 3. Жиһазлар һәм технологияләр лизингы үстерү; 4. Эшмәкәрлек субъектларына реаль финанс-мәлкәт һәм оештыру-методик ярдәм күрсәтү; 5. Кече һәм урта бизнесны үстерү инфраструктурасы объектларын булдыру һәм үстерү; 6. Кече һәм урта бизнесны үстерүнең өстенлекле юнәлешләренә ярдәм итү; 7. Эшсез халыкны кече һәм урта бизнес өлкәсенә жәлен итү очен өстәмә стимул булдыру; 8. Социаль жавапшылыкны һәм кече һәм урта бизнесның нәтижәлелеген арттыру. 9. Шәхси ярдәмче хужалыкларны үстерү очен шартлар

<p>Банжару ерогы Ахыргы нэтижэлэр котелэ</p>	<p>тудыру.</p> <p>2016 - 2020 еллар</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Программа чараларын үтэү гамэлдэге кече һәм урта предпрятиелэрне саклап калу һәм яңаларын тозу өчен шартлар тудыру мөмкинлеген бирэчэк, бу кече һәм урта эшқуарлык өлкөсөндө эш урыннары санын арттырырга мөмкинлек бирэчэк. 2. Тулаем территорияль продуктка кече һәм урта эшқуарлыкның гомуми өлөшө 10 процент пунктка артчак. 3. 15 процент пунктка салым кертемиңерө өлөшөн арттыру. 4. Кече һәм урта эшқуарлыкта эшлөүчө хөзмөткөрлөрнең хөзмөт хақы дөрөжөсө минималь куллану бюджеты күлөмөннөн кимрэк түгөл. 5. Крестьян-фермер хужалыклары санын арттыру. 6. Программаны үтэү шөхөи хужалыкларда терлеклөрнең баш санын арттыруга китерэчэк.
---	--

Терминнар, билгеләмэлэр һәм кулланыла торган кыскартулар

Кече һәм урта эшқуарлык субъектлары - кулланучылар кооперативлары һәм коммерция өшмалары (дәүлэт һәм муниципаль унитар предпрятиелөрдән тыш) юридик затларның бердөм дәүлэт реестрына кертелгән кулланучылар кооперативлары һәм коммерция өшмалары (шулай ук индивидуаль эшқуарларның бердөм дәүлэт реестрына кертелгән һәм эшқуарлык эшчөнлеген юридик зат, Арча муниципаль районы һәм Арча шөһөрө территориясөндө теркөлгән һәм эшчөнлек алып баручы крестьян (фермер) хужалыклары һәм түбөндөге шартларга туры килэ торган физик затлар:

1) юридик затлар өчен - күрөстөлгән юридик затларның устав (жыелма) капиталында (най фондында) хэйрия һәм банкка фондларның Россия Федерациясө, Россия Федерациясө субъектлары, муниципаль берәмлеклөр, чит ил гражданны, чит ил гражданны, ижтимагыый һәм дини өшмалар (берлөшмөлөр) катнашуының суммар өлөшө (акционер инвестиция фондлары һәм ябык най инвестиция фондлары активларынан тыш), кече һәм урта эшқуарлык субъектлары булмаган бер яисө берничө юридик затларга караган катнашу өлөшө егерме биш проценттан артмаска тиеш;

2) алдагы календарь ел өчен хөзмөткөрлөрнең уртача саны- кече һәм урта эшқуарлыкның һәр категориясө өчен хөзмөткөрлөрнең уртача санының түбөндөге чик күрөстөкчлөрөннөн артмаска тиеш:

- a) урта предпрятиелөр өчен шул исәнтән 101 кешедән 250 кешөгө кадәр;
- b) кече предпрятиелөр өчен 100 кешөгө кадәр;
- c) кече предпрятиелөр арасында 15 кешөгө кадәр микропредпрятиелөр бирелэ;

3) остәлгән бәягә салымны исәнкә алмыйча товарларны (эшләрне, хезмәт күрсәтүләрне) реализацияләүдән керем яисә активларның балансе бәясе (топ чараларның һәм матди булмаган активларның калган бәясе) алдагы календарь ел очен кече һәм урта эшқуарлык субъектларының һәр категориясе очен Россия Федерациясе Хокүмәте тарафыннан билгеләнгән чик күрсәткечләрдән артмаска тиеш.

Кече һәм урта эшқуарлык субъектларына ярдәм - Россия Федерациясе дәүләт хақимияте органнары, Россия Федерациясе субъектларының дәүләт хақимияте органнары, жирле үзидарә органнары эшчәнлеге һәм кече һәм урта эшқуарлык субъектларын үстерүнең федераль программаларында, кече һәм урта эшқуарлык субъектларын үстерүнең региональ программаларында һәм кече һәм урта эшқуарлык субъектларын үстерүнең муниципаль программаларында каралган чараларны гамәлгә ашыруга юнәлдерелгән кече һәм урта эшқуарлык субъектларына ярдәм итү инфраструктурасының эшләве.

Административ киргәләр - дәүләт хақимияте органнары, жирле үзидарә органнары, тикшерен торучы (күзәтчелек) оешмалары һәм юридик затлар тарафыннан башкарыла торган кануннарны, шулай ук хужалык эшчәнлеге өлкәсендә остәмә һәм катлауландыра торган гамәлләр.

Кече һәм урта эшқуарлык субъектларына ярдәм итү инфраструктурасы - кече һәм урта эшқуарлык субъектларын үстерүнең федераль программаларын, кече һәм урта эшқуарлык субъектларын үстерүнең региональ программаларын, кече һәм урта эшқуарлык субъектларын үстерүнең муниципаль программаларын гамәлгә ашырганга дәүләт һәм муниципаль ихтыяждар очен товарлар кайтартуга, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру максатларында үз эшчәнлеген гамәлгә ашыра торган яисә житкерүчеләр (банкаручылар, подрядчылар) сыйфатында жәлен ителә торган коммерциячел һәм коммерциягә карамаган оешмалар системасы, кече һәм урта эшқуарлык субъектларын үстерү буенча региональ программаларны, кече һәм урта эшқуарлык субъектларын үстерү буенча муниципаль программаларны гамәлгә ашыру һәм аларга ярдәм күрсәтү максатларында.

Процент ставкасын субсидияләү - коммерция банклары һәм лизинг компанияләре кредитларына жәлен ителгән кече һәм урта эшқуарлык субъектлары буенча чыгымнарның бер өлешен акчалата компенсацияләү.

Текстга түбәндәге кыскартулар кулланыла:

КУЭ - кече һәм урта эшқуарлык;

Программа - 2016 - 2020 елларга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының кече һәм урта эшқуарлыгына ярдәм итү һәм аны үстерү программасы»

ИП - эшқуарлык эшчәнлеген юридик зат төземичә гамәлгә ашыручы шәхси эшмәкәрләр.

I. Проблеманы тасвирлау

1. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районында кече һәм урта эшқуарлыкны үстерүгә анализ

2015 елда Арча муниципаль районында 234 кече предприятие, 937 эшқуар юридик зат төземичә, шул исәптән 121 фермер хужалыгы эшләде. 2015 елда сәнәгать житештерүе индексы 104,5 % тәшкил итте, әмма шулай территорияль продукт структурасында сәнәгать өлеше 14 % тәшкил итә.

Эшмәкәрлек эшчәнлегә - Арча районы бюджетына шактый зур керем чыганагы. Әгәр 2014 елда жирле бюджетка кече бизнестан барлык керемнәрнең 20%тан артыгы кергән булса, 2015 елда бюджет кече эшқуарлык субъектларынан кергән керемнәрнең өчтән беренчән тора.

Юридик зат булмаган эшқуарлар саны шулай ук соңгы елларда да актив үстә, әмма кече предприятиеләр саны акрынарак темплар белән үсә.

Икътисади эшчәнлекнең берничә өлкәсен аерып күрсәтергә мөмкин, аларда соңгы елларда кече предприятиеләр актив үсеш алды. Кече предприятиеләрнең күбесе күшлән һәм ваклан сату өлкәсенә, шулай ук авыл хужалыгына туры килә. Әлеге эшчәнлек өлкәләре күп еллар дәвамында кызыклы булып кала бирә. Бу кече бизнес субъектларының барлык ресурсларын, кагыйдә буларак, озак вакытлы эре инвестицияләргә талән итми торган эшчәнлек юнәлешләренә тушларга омтылулары турында сойли.

Арча районында халыкка конкуреш хезмәтгә күрсәтүнең 85 объекты хезмәт күрсәтә, шул исәптән:

□ трапсорт чараларына, машиналарга һәм жайланмаларга техник хезмәт күрсәтү һәм ремонтлау буенча 18 предприятие,

□ 16 чәчтарашханә,

□ Тегү, мех һәм күн әйберләр ремонтлау һәм тегү остаханәләре,

□ Аяк киemen ремонтлау, буяу һәм тегү буенча 6 остаханә,

□ Ритуаль хезмәтләр күрсәтүгә 1 предприятие,

□ Конкуреш радиоэлектрон аппаратурасын ремонтлау һәм аларга техник хезмәт күрсәтү буенча 9 предприятие,

□ Жиназ житештерү һәм ремонтлау буенча 14 предприятие,

□ 13 башка хезмәт.

Районда ваклан сату өлкәсә шулай ук шактый үсеш алган:

□ 369 кибет,

□ 8 даруханә, даруханә киосклары һәм пунктлары,

□ 30 ресторан, кафе һәм ашханә,

□ 7 автозаправка станциясә, шул исәптән 2 газ заправкасы.

Кече предприятиеләрнең икътисадый эшчәнлек өлкәләре буенча бүленеше конкурешлык мөхите үзенчәлегә, базарга керү очен киртәләр, шул исәптән административ, эшчәнлекне лицензияләү үзенчәлекләре, тиешле продукциягә һәм хезмәтләргә ихтыяж белән билгеләнә. Кече предприятиеләрнең аеруча актив үсеше күшлән һәм ваклан сату өлкәсендә

күзәтелә, бу әлеге базарга керү өчен түбән киртә, хезмәт күрсәтү торларенә ихтыяж югары һәм беренчел инвестицияләренә түбән күләмә белән аңлатыла.

2. Районның шәхси ярдәмче хужалыкларының, кече һәм урта эшкуарлыгының торышына гомуми характеристика

Эшмәкәр муниципаль район икътисадында, салым салу базасын формалаштыруда һәм халыкның ихтыяжларын тәмин итүдә зур роль уйный. Кече һәм урта бизнесның социаль планда да моһим роле: беренче чиратта - яңа эш урыннары булдыру, бу районда эшсезлек дәрәжәсенә сизелерлек йогынты ясый. Кече һәм урта бизнес даирәсендә халыкның социаль-икътисады яктан иң актив өлеше мәшгуль.

2016 елның 01 гыйнварына район территориясендә кече һәм урта эшкуарлыкның 1171 субъекты теркәлгән, шуларның 937се - шәхси эшмәкәрләр. Тулаем территориаль продуктта кече һәм урта эшкуарлык субъектлары өлеше 2015 елда 29,4% тәшкил итте

Районның эшчәнлек төрләре буенча икътисадынң барлык тармакларында да эшчәнлек алып барыла. Арча муниципаль районының эшмәкәрлек субъектларының 2015 елдагы эшчәнлек төрләре буенча бүленеше 1 нче таблицада китерелгән.

1 нче таблица

Арча муниципаль районының кече эшкуарлык субъектларын 2015 елгы эшчәнлек төрләре буенча бүлү

Икътисады эшчәнлек төре	Кече предприятиеләр, берәмлекләр саны	Шәхси эшкуарлар саны
Авыл хужалыгы	18	119
Эшкәртү производстволары	25	90
Строительство	35	19
Сәүдә	109	468
Кунакханә һәм ресторанныр		19
Транспорт һәм элемтә	6	100
Күчәмсез милек, аренда һәм хезмәтләр күрсәтү	23	48
Башкалар	18	74
ИТОГО	234	937

Бүгенге көндә үсемлекчелектә, терлекчелектә, умартачылыкта эшчәнлек алып баручы крестьян-фермер хужалыклары саны арту тенденциясе күзәтелә. 2011-2015 елларда 32 крестьян фермер хужалыгы дәүләт ярдәмә алды. Шуң исәптән «Аилә фермалары» программасы буенча - 27, «Яшь фермерлар» программасы буенча - 5 КФХ бапшыгы.

Шэхси секторның үсеше һәм үсеше район икътисады үсешендә зур роль уйный. 2015 елда 30 шэхси ярдәмче хужалык 6 млн. сумлык мини-ферма тозуга субсидия алды. Шэхси хужалыкларда эре мөгезле терлекләр саны 2015 елда 13 730 банка житкән, шулардан 5 692 баш сыерлар.

Районда шэхси эшмәкәрлек очен иң кызыклысы - сәүдә тармагы. Районда кибетләрнең топ челтәре товарларның катнаш ассортиментын сата. "Круг" фирмасы, "Гайд-фойл" ЖЧЖ, "ГД Айракс" ЖЧЖ эшен уңай мисал итеп китерәсе килә, анда клиентлар белән даими рәвештә эш алып барыла, тапшамалар, пенсионерларга, инвалидларга торле бүләкләүләр системасы гамәлдә, шулай ук техник жиһазлауга, эстетик, техник торышка һәм хезмәт күрсәтүгә зур иғтибар бирелә. Шулай ук "Портал" конкуреш техникасында махсуслашкан "Стройматериал", "Автозапчасть", "Цветы" кебек махсус кибетләр, "Магнит", "Пятерочка+", "Эссен", "Тәмле" махсус азык-төлек кибетләре, мобиль элемент салоннары бар. Аяк киemen ремонтлау буенча конкуреш хезмәтләре, фотографияләр хезмәтләре, чәчтарапханә хезмәтләре шэхси эшмәкәрләр тарафыннан күрсәтелә.

Район буенча шэхси эшмәкәрләр һәм кече предприятиеләр структураларында уртача 6 меңнән артык кеше эшли.

Кече эшқуарлык субъектлары муниципаль район ихтыяжлары очен товарлар китерү һәм хезмәтләр күрсәтү конкуреларында актив катнашалар.

3. Кече һәм урта эшқуарлыкны үстерүнең төп проблемалары

Арча шәһәренидә һәм Арча муниципаль районында, күмәртәлән сату һәм ваклан сату өлкәсендә кече предприятиеләрнең шактый актив үсешә карамастан, кече һәм урта бизнесның сәнәгаттә һәм төзелештә катнашуының житәрлек дәрәжәдә булмавы билгелән үтелә.

Кече һәм урта эшқуарлыкка ярдәм итү зарурлығы, эре предприятиеләр белән чагыштырганда, кече һәм урта эшқуарлык субъектлары булган тигез булмаган шартларны компенсацияләү бурычы белән бәйлә. Житештерү һәм инновация эшчәнлегә өлкәсендә, зур потенциалга ия булган кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү дәүләт структуралары тарафыннан максатчан ярдәм һәм ярдәм алу шартларында гына алып барылырга мөмкин.

Арча районында кече һәм урта бизнесны үстерүне тоткарлый торган түбәндәге проблемалар бар:

- 1) финанс һәм инвестиция ресурсларының, шул исәптән үз капиталының һәм предприятиеләрнең әйләнеш чараларының житмәве;
- 2) хужалык итүче субъектларны табигый һәм локаль монополияләр ресурсларына тоташтыруның югары бәясә;
- 3) квалификацияле кадрлар кытлыгы, аларның һөнәри әзерлегенә житәрлек дәрәжәдә булмавы;
- 4) башлан жибергән эшқуарларны комплекслы озата бару системасы булмау;

5) административ киргэлэр.

Шулай итэн, Арча муниципаль районында кече һәм урта эшқуарлыкка ярдәм итү һәм аны үстерү очен, инде булган кече һәм урта бизнеска дәүләт ярдәме системасы белән бәйләнештә комплекслы ярдәм системасын булдыру зарур.

Программаны 2016 - 2020 еллар чорына эзерләү һәм кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү бурычларын программа-максатчан ысул белән хәл итү зарурлығы түбәндәгеләргә бәйле:

□ кече һәм урта эшқуарлык проблемаларының комплекслы характеры һәм аларны гамәлдәге өлкә, район һәм муниципаль программалар белән интеграцияләү зарурлығы;

□ район территориясендә шәһәр һәм район икътисадының эре авыл хужалыгы һәм башка монополияләргә һәм предприятиеләргә бәйләнгән киметү шартлары һәм инструментлары буларак кече һәм урта эшқуарлыкны үстерүне күздә тоткан Комплекслы инвестиция планын гамәлгә ашыру планнары;

□ эшмәкәрләрнең проблемаларын хәл итү һәм шәһәр икътисадын үстерү очен торле дәрәжәдәге хакимият органнарының һәм дәүләтнеке булмаган оешмаларның көчләрән координацияләүгә ихтыяж бар.

Кече һәм урта бизнеска ярдәм итү һәм аны үстерү буенча нәтижәле өлкәле сәясәт үткөрү икътисадын диверсификациясен үткөрергә, Арча муниципаль районы һәм Арча шәһәре икътисады үсешенә яңа алга киткән көчән булдырырга мөмкинлек бирәчәк.

4. Кече һәм урта эшқуарлыкны үстерүнең өстенлекле юнәлешләрән билгеләү

Арча шәһәрендә һәм Арча районында кече һәм урта бизнесны үстерү өлкәсендә күңилән һәм ваклан сату предприятиеләре өлеше нисбәтсез югары. Сәүдә белән шогыльләнүче оешмаларга ярдәм итүдән тын, сәнәгать, төзелеш, конкурент хезмәтгә күрәтү өлкәсендә предприятиеләрне үстерүгә ярдәм итәргә кирәк. Арча районында урнашкан икътисадын авыл хужалыгы продукциясен житештерүгә, сәүдә һәм төзелешкә нигезләнгән традицион структурасы кече һәм урта бизнес өлешен арттыру ягына үзгәрергә тиеш. Ниһаять, өстенлекле юнәлешләрне билгеләү Арча районы үсешенә комплекслы инвестицион планының гомуми максатлары һәм бурычлары белән бәйле булырга тиеш. Шуларавешле, кече һәм урта бизнесны үстерүнең өстенлекле юнәлешләре исәбенә түбәндәгеләрне кертергә мөмкин:

1) традицион тармакларны үстерү (авыл хужалыгы продукциясен, төзелеш материалларын, азык-төлек продуктларын житештерү һәм башкалар). Традицион тармакларда кече һәм урта бизнес предприятиеләрен тозу кыска вакыт эчендә икътисади кризис нәтижәсендә азат ителгән хезмәткәрләрне эш белән тәмин итү проблемасын хәл итәргә мөмкинлек бирәчәк, катнаш

предприятиелэрне үстөрүнө һәм квалификацияле белгечлэр очен яца эш урыннарын тээмин итэчэк;

2) төзелэ торган яца производстволар һәм гамалдәге сәнәгатъ предприятиеләре очен хезмәт күрсәтү буенча кече предприятиеләре үстөрү;

3) конкуреш хезмәте күрсәтү һәм түләүле хезмәтләр өлкәсен үстөрү. Конкуреш хезмәте күрсәтү өлкәсендәге предприятиеләр башлангыч инвестицияләренң минималь күләмен таләп итә һәм кыска вакыт эчендә халыкның тормыш сыйфатын яхшыртып, яца эш урыннары булдырырга сәләтле;

4) төзелеш өлкәсендә эшқуарлыкны үстөрү;

5) хосусый һәм муниципаль сәнәгатъ мәйданчыкларын, индустриаль һәм агросәнәгатъ паркларын булдыру һәм үстөрү

Бүгенге көнгә тармак киселешендә Программа кысаларында эшқуарлыкны үстөрүнөң өстенлекле юнәлешләре түбәндәгеләр:

- авыл хужалыгы продукциясен житештерү һәм эшкәртү;
- азык-төлек продуктары, шул исәптән икмәк һәм икмәк-күмәч ризыклары житештерү;
- төзелеш материаллары житештерү;
- авыл хужалыгы продукциясен эшкәртү;
- төзелеш;
- туризмны үстөрү;
- халыкка конкуреш хезмәтләре күрсәтү;
- жәмәгатъ туклануы;
- торак-коммуналь хужалыгына хезмәт күрсәтү.

5. Арча муниципаль районының инвестиция климаты

Инвестиция климаты тышкы чыганақлардан кече һәм урта эшқуарлык эшчәнлеген финанслау бара торган шартлар белән характерлана. "Кече һәм урта эшқуарлыкны үстөрүнөң төп проблемалары" башлыгына тәкъдим ителгән күрсәткечләр хәзерге инвестиция климатының кече һәм урта эшмәкәрлек үсешен очен уңайлы булмавы турында нәтижә ясарга мөмкинлек бирә.

Инвестицион климатны яхшыртуга һәм инвестицияләр очен эшқуарлыкның жәлеп итүчәнлеген арттыруга юнәлдерелгән чаралар, беренче чиратта, административ киртәләре киметү күзлегеннән чыгып, эшқуарларның һәм хақимият органнының үзара эшчәнлек режимы үзгәртүгә бәйле. Бу кече һәм урта эшмәкәрлек субъектын теркәү белән бәйле формаль процедураларга кирәкле вакытның кимүен дә, процедураның барлык дәрәжәләрдә гадиленитерелүен дә аңлата. Бу үз эченә түбәндәге чараларны кертергә мөмкин:

жир кишәрлекләрен файдалануга һәм (яисә) милеккә бирү срокларын кыскарту, кишәрлекләре бүлен бирүгә, киленитерүләр һәм рохсәт алу документларын узу процедурасын жинеләйтү;

арендага алынган биналарны сатып алуның өстенлекле хокукы тәжрибәсен кертү;

оченче зат хокукларынан ирекле муниципаль молкәт исемлеген тәү;

Кече һәм урта эшқуарлык субъектларын тикшерүләр санын кыскарту, остенлекле документар тикшерүгә күчү һәм күзәтчелек органнары санын койлү;

хакимият органнары белән үзара хезмәттәшлекнең барлык процедураларына карата эшқуарларның хокукий хәбәрдарлығын һәм хәбәрдарлығын арттыру;

Бизнес башлау очен кирәкле рохсәт процедураларының санын һәм (яисә) вакытын кыскарту, теркәү процедурасын гадиләштерү;

Сораулар, шикаятьләр, морәжәгәтьләр очен кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары очен кайнар телефон каналын оештыру.

Аларны гамәлгә ашыру программаы тормышка ашыруның беренче елында бапланачак һәм 2017 елга тәмамланачак, әмма чараларның күбесе программаы тормышка ашыруның икенче елы (2018г) башына тәмамланырга тиеш, чонки әлеге чаралар бүлеге башкаларны тормышка ашыруга турыдан-туры йогынты ясей.

Әлеге чараларны гамәлгә ашыру очен районда кече һәм урта эшқуарлыкны жайга салу өлкәсендә инде кабул ителгән федераль закон үзгәрешләрән жайлаштыру һәм эшмәкәрләргә ярдәм күрсәтү, өлкә хакимият органнары һәм эшмәкәрлек субъектлары арасында төзелгән монәсәбәтләрне корректировкалауга, шулай ук хезмәтләрнең яңа төрләрән кергүгә юнәлдерелгән кайбер чараларны гамәлгә ашыру зарур.

Уңайлы инвестицион климат тудыру Арча муниципаль районының һәм Арча шәһәрнең топ инвестицион остенлекләрән тормышка ашыруга мокинлек бирәчәк. Беренче чиратта - төзелеш материалларының уникаль ятмаларының якынлыгы (кызыл балчык һ.б.).

Файдалы казымалар булудан тын, кече һәм урта бизнесны үстерү остенлекләрәнә регион үзәгенә - Казан шәһәрәнә якын булу, база инфраструктураларының югары тәмин ителеше: районның тышкы элементләрәнә чыгу белән региональ әһәмияттәге тимер юл һәм автомагистральләр булу, электр һәм жылылык энергиясән, суны ташыру һәм бүлү челгәрләрә, авыл хужалыгы продукциясән эшкәртүне оештыру очен уңай шартлар булу, шәһәрнең һәм районның зур социаль-мәдәни потенциалы.

6. Эшқуарлыкны үстерүне норматив-хокукий тәмин итү һәм административ киргәләрне киметү

Эшқуарлык эңчәшлегән норматив тәмин итүне камилләштерү эшқуарлыкны үстерүнең уңай шартларын тудыру очен остенлекле юнәлешләрнең берсе булып тора. Моның нигезән федераль норматив хокукий база тәшкил итә. Федераль һәм республика норматив-хокукий базасын исәнкә алып, жирле үзидәрә органнарының норматив хокукий актларын эшлөү планлаштырыла. Эшқуарлыкның актив үсешәнә комачаулый торган һәм эшқуарлар тарафынан дәүләт һәм муниципаль хакимият органнарына ышанмау элементы тудыра торган административ киргәләр хәл ителмәгән

мәсьәләләр булып кала бирә. Шулай ук КФХ һәм шәхси ярдәмче хужаыкларны үстерү өчен дәүләт ярдәме алганда административ киртәләргә киметү дә зарур. Нигезсез киленгүләр, рөхсәтләр, контроль тикшерүләр белән бәйлә административ киртәләргә бетерү өчен дәүләт хакимияте органнарына югарыда санап үтелгән процедураларны гадиленгүләр кирәк.

Гомумән алганда, эшмәкәрләр эшчәнлегенә административ киртәләргә йогынтысын киметү өчен ижтимагыи оешмаларның, закон чыгару һәм башкарма хакимият, хокук саклау органнары вәкилләргә, квалификацияле белгечләргә жәлеп итү планлангтырыла.

II. Программаны гамәлгә ашыруның максатлары, бурычлары һәм принципнары

1. Кече һәм урта эшкүарлыкка ярдәм итү һәм үстерү программасының максатнары

Программаның максаты - гражданның тормыш дәрәжәсен күтәрү һәм икътисадыи актив урта сыйныф булдыру, эшкүарлык субъектларның тотрыклы үсешә өчен уңайлы икътисадыи, хокукый һәм оештыру шартнары булдыру, яна эш урыннарын саклауны һәм булдыруны тәмин итүчә, барлык дәрәжәләгә бюджетларга тотрыклы салым керүне, урта сыйныф булдыруны.

Программаның гомуми максаты - икътисадыи оңгималь территорияль һәм диверсификацияленгән тармак структурасын формалангтыру нигезә буларак кече һәм урта эшкүарлыкны үстерүне тәмин итү, ул Арча шәһәргә һәм Арча районының тотрыклы үсешә тәмин итә.

Кече һәм урта эшкүарлыкка ярдәм итү һәм үстерү программасының төп максатнары түбәндәгеләр:

- 1) кече һәм урта эшкүарлык субъектларын торгызуны һәм үстерүне тәмин итү;
- 2) Арча шәһәргә һәм Арча районы предприятелиәргә житешгәрә торган продукциягә гомуми күләмендә кече һәм урта эшкүарлык субъектлары житешгәрә торган товарлар (эшләр, хезмәтләр) олешен арттыру;
- 3) халыкны эш белән тәмин итү һәм халыкның үзмәшгульлегә үстерү;
- 4) тормыш дәрәжәсә үсешенә һәм социаль уңайлылыкларның һәркем файдалана алырлык булуына ярдәм итү;
- 5) урта сыйныфның социаль-икътисадыи позицияләргә ныгыту;
- 6) Арча шәһәргә һәм районы салым базасының үсешә.

2. Программа чараларын гамэлгэ ашыру хэл итэ торган топ бурычлар

Программаның топ максатларына ирешү һәм аларны гамэлгэ ашыру нәтижеләрен тәмин итү очен, шулай ук шәһәрнең кече һәм урта бизнесының объектив ихтияжларынан чыгып, оч топ юнәлеш буенча түбәндәге бурычларны хэл итәргә кирәк:

- 1) эшқуарлык мохитен үстерү очен унай шартлар тудыру;
- 2) кече һәм урта эшқуарлык субъектларына ярдәм итү инфраструктурасын үстерү;
- 3) кече һәм урта эшқуарлык субъектларына финанс һәм молкәт ярдәме.

Өнәкь менә:

- бизнесның нәтижелә үсешенә комачаулый торган норматив-хокукый, административ һәм оештыру киртәләрен бетерү юлы белән эшқуарлык климатын тәмин итү;
- эшқуарлык субъектларының финанс ресурсларынан файдалана алуын арттыру, шул исәптән бюджеттан тыш акчаларны жәлен итү, жиһазлар һәм технологияләр лизингын үстерү аша;
- эшқуарлык субъектларына реаль финанс-молкәт һәм оештыру-методик ярдәм күрсәтү;
- предпрятиясләрне квалификациялә мәгълүмат, консалтинг һәм укугы хезмәтләре белән тәмин итү;
- инфраструктура объектларын тәзү һәм үстерү;
- кече һәм урта бизнесны үстерүнең өстенлекле юнәлешләренә ярдәм итү;
- эшләүче фермер фермалары санын арттыру очен кирәкле ярдәм күрсәтү;
- эшләүче гаилә фермаларының санын арттыру исәбенә шәхси хужалыкларда терлекләр санын арттыру.

3. Кече һәм урта эшқуарлыкка ярдәм һәм үстерү принциплары

1) Системалылык: кече һәм урта бизнес субъектларына ярдәм итү һәм Арча шәһәре һәм Арча районы үсешенә комплекслы инвестицион планының башка чараларының функциональ үзара бәйләлеген һәм үзара багланышын тәмин итү.

2) Конкурс: жирле үзидарә органнарына ярдәм алганда кече һәм урта эшқуарлык субъектлары очен тигез мөмкинлекләр тәмин итү.

3) Концентрация: шәһәр үсешенә стратегик юнәлешләренә туры килә торган проектларга өстенлек бирү.

4) Паритетлык: кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары тарафыннан финанслашу мөмкинлегенә булган проектларга өстенлек бирү.

5) Ачыклык: кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм итү системасы чараларының ачыклығы.

6) Нәтижелелек: алга таба финанслау бары тик үз нәтижеләлеген күрсәткән проектлар ғына ала.

4. Массакүләм мәгълүмат чаралары белән үзара хезмәттәшлек итү һәм эшқуарлык эшчәнлеген пропагандалау

Эшмәкәрлек үсешен өчен уңайлы климат тудыруның мөһим элементы булып социаль сәясәт, икътисад, мәшгульлек үсешен, эшқуарлык органнары, профсоюзлар һәм эшқуарлар хезмәткәрләренен социаль һәм хокукый яклавы өлкәсендә уртақ гамәлләр тора. Программа чаралары кысаларында эшқуарлык эшчәнлегенә ярдәм итү буенча уңай тәҗрибәне пропагандалау, тармакны үстерү проблемаларын яктырту, эшқуарның уңай имиджын булдыруда системалы якын килүне гамәлгә ашыру буенча массакүләм мәгълүмат чараларын жәлеп итү планлаштырыла.

III. Программа чаралары исемлегенә

Программа чаралары куелган максатлардан һәм максатлардан чыгып билгеләнә. Программа чаралары дүрт юнәлеш буенча структуралаштырылды:

1. Эшқуарлык мохитен үстерү өчен уңай шартлар тудыру

Чара 1.1. Кече һәм урта эшқуарлыкны үстерүгә мәгълүмати-аналитик ярдәм күрсәтү:

- Арча муниципаль районы территориясендә теркәлгән һәм эшчәнлек алып баручы, базарны маркетинг һәм социологик тикшеренүләргә, мониторинглауға, анализлауға һәм фаразлауға чыгымнарының бер өлешен каңшый торган кече һәм урта эшқуарлык субъектларына финанс ярдәме (Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгының Эшқуарлыкка ярдәм итү үзәгенә дәүләт ярдәме механизмнары аша);

- сатуның мөмкин булган базарында, проблемаларда һәм каршылыкларда (потенциаль һәм реаль), максатчан аудиториядә, ихтыяждарда һәм ихтыяжда, шулай ук эшчәнлекне башлау өчен иң кызыклы куышта актуаль торышны билгеләү;

- эшчәнлекне үстерү өчен уңайлы мохит булдыру;

- Арча шәһәренен һәм Арча районының үсеш фаразын күздә тоткан кече һәм урта эшқуарлык өлкәсенен актуаль торышны турында һәркем файдалана алырлык мәгълүмат-аналитика базасы булдыру;

- норматив-хокукый законнар базасыннан файдалануны жиңеләйтү.

Чараның максаты - кече һәм урта бизнес эшчәнлеген мәгълүмати-аналитик озага бару системасын булдыру.

Чараны гамәлгә ашыру - кече һәм урта бизнес эшчәнлегенен торле өлкәләрендә мониторинг ясау һәм норматив-хокукый база булдыру, кече һәм урта эшқуарлык субъектларына аңлатмалар һәм комментарийлар житкерү, Россия Федерациясенен һәм Татарстан Республикасының төп норматив-хокукый актларына аңлатмалар бирү, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы башкарма комитеты карамагындагы мәгълүматлар

базасыннан һәм башка мәгълүмат ресурсларыннан файдалану мөмкинлеген бирү, эшқуарлык эшчәнлегә барышында кулланыла торган типовой документлар төзүдә консультация бирү, гамәлгә ашыру документларына үзгәрешләр әзерләү, Арча районы Икътисад министрлыгы каршындагы Эшқуарлыкка ярдәм үзәгә вәкиллегең актив катнашында эшлекле китапханә булдыру, шәһәр территориясендә маркетинг тикшеренүләре үткәрү, кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү мониторингы үткәрү, «Арча муниципаль районында кече һәм урта эшқуарлык» сайтың төзү.

Чараны гамәлгә ашыру нәтижәсе - мониторинг һәм норматив база формалантыру, маркетинг тикшеренүләре үткәрү, эшлекле китапханә булдыру, «Арча шәһәрендә һәм Арча муниципаль районында кече һәм урта эшқуарлык» сайтың булдыру һәм үстерү.

Планилантырылган күләм һәм финанслау чыганақлары: каралмаган. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының эшқуарлык жәмгыяте инициативасы хисабына сайтың формалантыру һәм тутыру.

Чара 1.2. Арча шәһәре һәм Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы эшқуарларың комплекслы озата бару системасың булдыру:

- Арча муниципаль районы территориясендә теркәлгән һәм эшчәнлек алып баручы кече һәм урта эшқуарлык субъектларына, физик затларга - Арча муниципаль районының кече һәм урта эшқуарлык потенциал субъектларына консультация һәм мәгълүмат ярдәме;

- Хокукый һәм консультация ярдәме күрсәтү;
- Хокук саклау һәм контроль органнарының санкцияләnmәгән тикшеренә бәйлә шикаятьләр кабул итү.

Чараның максаты - Арча районындагы Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгы каршындагы Эшқуарлыкка ярдәм үзәгә вәкиллеге базасында, шулай ук Арча муниципаль районы Башкарма комитетының Икътисад һәм финанслар бүлегендә консультация хезмәтләре күрсәтү ярдәмендә эш башлаучы эшқуарларың комплекслы озата бару системасың булдыру.

Чараны гамәлгә ашыру - салым салу, бухгалтерлык исәбе, кредит бирү, бизнес - планилантыру, хокукый яклау, мәгълүмат технологияләре, кадрлар эше, реклама чаралары уздыру һәм эшқуарлыкны үстерү мәсьәләләре буенча консультация хезмәтләре күрсәтү.

Чараны гамәлгә ашыру нәтижәсе - кече һәм урта эшқуарлыкның кимендә 100 вәкиленә, физик затларга - Арча муниципаль районының кече һәм урта эшқуарлык потенциал субъектларына консультация хезмәтләре күрсәтү.

Планилантырылган күләм һәм финанслау чыганақлары: каралмаган.

Чара 1.3. Белем бирү, әзерләү, яңадан әзерләү һәм квалификация күтәрү программаларың гамәлгә ашыру:

- Арча шәһәре һәм Арча муниципаль районы кече һәм урта эшқуарлыкның югары профессиональ бизнес-секторың булдыру;

- кече һәм урта эшқуарлык субъектлары, кулланучылар, потенциал партнерлар һәм кызыксынучы затлар очен һәркем файдалана алырлык мәгълүмат кыры булдыру.

Чараның максаты - кече эшқуарлыкны үстерүнең аерым өстенлекле юнәлешләре нигезендә Арча шәһәре һәм Арча муниципаль районы кече һәм урта эшқуарлык субъектлары очен кадрлар әзерләү, яңадан әзерләү һәм аларның квалификациясен күтәрү.

Чараны гамәлгә ашыру - Арча шәһәренең һәм Арча районының кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын, шулай ук Арча муниципаль районының потенциал кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын әзерләү һәм яңадан әзерләүдә һәм квалификацияләрен арттыруда гамәли ярдәм һәм координация, шулай ук физик затлар - Арча муниципаль районының потенциал кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын оештыру һәм үткөрү, массакүләм мәгълүмат чараларында кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары очен коммерциячел булмаган характердагы мәгълүмати мәкаләләргә урнаштыруда ярдәм итү, коммерциячел булмаган мәгълүмат материалларын эшләү һәм әзерләү буенча консультацияләр.

Чараны гамәлгә ашыру нәтижәсе - квалификацияне арттыруда ярдәм һәм координация - морәжәгәтләр фактлары буенча (даими рәвештә). Арча шәһәре һәм Арча муниципаль районы кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары очен күргәзмә чаралары, конференцияләр, семинарлар, түгәрәк ошталар, кече эшқуарлыкны үстерүнең өстенлекле юнәлешләре - ел саен 8 мультиформат чарасы - уздыру һәм координацияләү.

Илаллаштырылган күләм һәм финанслау чыганакалары: каралмаган.

Чара 1.4. Кече һәм урта эшқуарлыкның статусын күтәрү.

Чараның максаты - Арча шәһәре һәм Арча муниципаль районы икътисадын үстерүдә кече предприятиеләрнең һәм шәхси эшқуарларның ролен һәм урынын пропагандалау, алдыңгы тәҗрибәне популярлаштыру һәм халыкның төрле катламнарын эшқуарлык эшчәнлегенә жәлеп итү, иң яхшы кече һәм урта предприятиеләрнең һәм шәхси эшмәкәрләрнең уңай эш тәҗрибәсен тарату, районның социаль һәм икътисадый үсешендә аларның ролен күтәрү.

Чараны гамәлгә ашыру - массакүләм мәгълүмат чараларында конкурслар әзерләү һәм уздыру чараларын мәгълүмати документация әзерләү һәм һәрьяклан яктырту, күргәзмәләрдә һәм ярминкәләрдә МСБ субъектларының катнашуына ярдәм итү.

Чараны гамәлгә ашыру нәтижәсе - яшьләр арасында эшқуарлык эшчәнлеген популярлаштыру. Эшқуарлык инициативасын үстерү һәм эшқуарлыкның уңай имиджын булдыру. Кече һәм урта эшқуарлык субъектларының конкурентлык сәләтен арттыру.

Илаллаштырылган күләм һәм финанслау чыганакалары: каралмаган.

Чара 1.5. Административ каршылыкларның кимүе.

Чараның максаты - кече һәм урта предприятиеләрне теркәү процедурасын гадиләштерү һәм Арча шәһәре һәм Арча районы субъектларының хакимият органнары белән үзара хезмәтгәшлегенә мәгълүмати ярдәм күрсәтү.

Чараны гамәлгә ашыру - яңаларын теркәгәндә, шулай ук кече һәм урта предприятиеләрнең морәжәгәтләрән теркәгәндә тоғал һәм оператив жавап биру системасын булдыру, хакимият органнары белән остәмә мәгълүмат бирү юлы белән әлемгә мәсьәләләрендә кече һәм урта эшқуарлык субъектларына мәгълүмати ярдәм күрсәтү, ТР Арча муниципаль районы башлығы каршындагы Эшқуарлыкка ярдәм Координацион совет эшчәнлиге қысаларында массакүләм мәгълүмат чараларында мәгълүмати материаллар урнаштыру;

Чараны гамәлгә ашыру нәтижәсе - административ киртәләрне киметүгә һәм теркәүгә, шулай ук кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары эшчәнлигенә бәйлә процедураларны гадиләштерүгә юнәлдерелгән чараларны тағын да активрак куллану.

Илапалаштырылган күләм һәм финансилау чығанақлары: каралмаган.

2. Кече һәм урта эшқуарлык субъектларына ярдәм итү инфраструктурасын үстерү

Чара 2.1. Арча шәһәренең һәм Арча районының кече һәм урта эшқуарлык субъектлары мәнфәгәтләрән чағылдыра торған коммерциягә карамаган оешмалар белән хезмәтгәшлекне формалаштыру һәм үстерү очен шартлар тудыру:

- Кече һәм урта эшқуарлык субъектлары һәм аларның мәнфәгәтләрән чағылдыра торған субъектлар арасында диалог очен мүмкинлекләр тудыру;
- Эшмәкәрләрнең мәнфәгәтләрән һәм хоқуқларын тағын да нәтижәләрәк яклау;
- Арча шәһәренең һәм Арча районының кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары мәнфәгәтләрән белдерүче коммерциячел булмаган оешмаларга эшмәкәрләрнең барлык дәрәжәдәгә дәүләт һәм банкарма хакимият органнары белән хезмәтгәшлегендә ярдәм итү.

Цель мероприятия – обеспечение общественной защиты прав и законных интересов субъектов МСП.

Чараны гамәлгә ашыру - Арча шәһәренең һәм Арча районының кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары мәнфәгәтләрән чағылдыручы жирле үзидарә органнары һәм коммерциягә карамаган оешмалар арасында хезмәтгәшлек турында килешүләр әзерләү, килештерү һәм тозу; дәүләт контролен (күзәтчелеген) уздырганга әлегә оешмаларның морәжәгәтләрән һәм законлы мәнфәгәтләрән яклау буенча морәжәгәтләрән карау.

Чараны гамәлгә ашыру нәтижәсе - жирле үзидарә органнары һәм коммерциягә карамаган оешмалар арасында хезмәтгәшлек турында килешүләр әзерләү, килештерү һәм бәяләмә.

Илапалаштырылган күләм һәм финансилау чығанақлары: каралмаган.

Чара 2.2. "Яшь эшкуар мәктәбе" проектын булдыру:

- Арча шәһәре һәм Арча районы кече һәм урта эшкуарлык инфраструктурасын булдыру һәм үстерү;
- эш башлаучы эшкуарларга ярдәм итү;
- МСН исәбеннән потенциал эш бирүчеләрне жәлен итен, остәмә эш урышлары һәм комплекслы матди-техник база булдыру;
- кече һәм урта эшкуарлык субъектлары өчен иң яхшы шартларны (эшкуарлык эшчәнлеген башлау һәм гамәлгә ашыру өчен барлык кирәкле чаралар белән тәмин итү күзлегеннән) тәмин итү;
- алга таба хезмәттәшлек итү мөмкинлеген белән эшкуарларның үзара хезмәттәшлеген өчен шартлар тудыру;
- яңа компанияләр - бюджетка кертемнәрне арттыра торган салым түләүчеләр булдыру.

Чараның максаты - Арча шәһәрендә һәм Арча районында МСН субъектлары санын мәгълүмати һәм консультация ярдәме күрсәтүче «Яшь эшкуар мәктәбе» проектын булдыру.

Чараны гамәлгә ашыру - барлык кирәкле коммуникация системалары һәм кирәкле элемент торлар (телефон, Интернет) белән жиһазландырылган заманча офис бинасын арендага алу, эшлекле консультациялар буенча хезмәтләр күрсәтү, эшлекле сойләшүләр эзләнүдә һәм уздыруда катнашу, күргәзмәләргә эзләнү, маркетинг һәм рекламаны планлаштыру, бизнес-планлаштыру, бизнесны юридик озагу.

Чараны гамәлгә ашыру нәтижәсе - ел сәен яшь эшмәкәрләр өчен төзелә торган ачык тренинг майданчыгы базасында кимендә 24 мастер-класслар һәм укыту чаралары уздыру.

Планлаштырылган күләм һәм финанслау чыганакалары: каралмаган.

3. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына консультация һәм вәкиллек ярдәме

Чара 3.1. Татарстан Республикасы министрлыкларында һәм ведомстволарында кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәмнең гамәлдәге программалары буенча грантлар, субсидияләр алуга документлар эзләнүдә ярдәм күрсәтү.

Кече һәм урта эшкуарлык субъектлары булган юридик затларга, шәхес эшмәкәрләргә, товарлар һәм хезмәт күрсәтүчеләр житештерүчеләргә консультация бирү яисә вәкиллек ярдәме күрсәтү, Арча муниципаль районы һәм Арча шәһәре территориясендә эшчәнлекне башлау, товарлар житештерү һәм хезмәтләр күрсәтү белән бәйле дәүләт ярдәмен алуга, финанс аренда (лизинг), микрокредитлаштыру нигезендә топ средстволар сатып алуга һәм башкаларга юнәлдерелгән.

Чараның максаты - Арча муниципаль районында эшкуарлыкны үстерүнең билгеле бер өстенлекле юнәлешләре нигезендә икътисадның төрле өлкәләрендә яңа кече һәм урта предприятиеләр формалаштыру өчен шартлар тудыру, аның

эшқуарлық эшчәңлеген башлап жибәрүгә яисә дәвам итүгә бәйлә чыгымнарны өлешчә компенсацияләү өчен хокукы бар.

Чараны гамәлгә ашыру - эшқуарлыкка дәүләт ярдәме программаларында катнашуға кече һәм урта эшқуарлык субъектларының ихтыяжлары буенча мәгълүмат жыю, кече эшқуарлык эшчәңлеген башлау яисә атымдагы дәвам итүгә бәйлә чыгымнарны компенсацияләү өчен субсидияләр бирү өчен кече эшқуарлык субъектларын конкурс пизендә сайлап алуға әзерләүдә һәм катнашуда консультация һәм презентация ярдәме. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесе урынбасары, шулай ук Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы башкарма комитетының Икътисад һәм финанслар бүлегә кәчләре белән әлегә юнәлештә консультация һәм презентация һәм ярдәм күрсәтелә.

Чараны гамәлгә ашыру нәтижәсе - кече һәм урта эшқуарлыкка ярдәм итүнен дәүләт программаларында кече һәм урта эшқуарлык субъектларының катнашуын арттыру. Ел сәен кече һәм урта эшқуарлыкка дәүләт ярдәме программаларында катнашучы кимендә 10 кече һәм урта эшқуарлыкка консультация һәм презентация ярдәме күрсәтүне тәмин итү.

Иланлаштырылган күләм һәм финанслау чыганақлары: каралмаган.

IV. Максатчан күрсәткечләр

	Индикаторларның һәм күрсәткечләрнең аталышы	Еллар						2020 һәм 2015 елга карата, %
		2015 факт	2016 план	2017 план	2018 план	2019 план	2020 план	
1.	КУЭ субъектлары саны (ИП ны да кертеп), бер.	1171	1229	1290	1367	1450	1590	136
2.	Район халкының 1 мең кешесенә исәпләгәндә кече һәм урта предприятиеләр саны	22,4	23,5	24,7	25,7	27,3	29,9	133
3.	Икътисадый актив халкының гомуми санынан кече һәм урта предприятиеләр хезмәткәрләренең (тышкы остәмә эшләүчеләрдән	26,0	27,3	29,6	31,5	33,7	35,6	137

	башка) уртача исемлек саны өлеше, %							
4.	КУЭ өлкәсендә эшләүче хезмәткәрләрнең уртача исемлек саны, кеше.	6 218	6 530	6 855	7266	7694	8456	136
5.	Оештыру булмаган өлкәдә (шул исәптән ТКХ, сәнәгать һәм төзелеш) погылышланыуче КУЭ субъектлары айланеше өлеше - гомуми айланышның %ы	25	26,2	28,7	30,4	33,5	36,8	147
7.	Дәүләт ярдәме алган КУЭ субъектлары саны бер.	11	14	20	27	31	32	290

V. ПРОГРАММАНЫ ГАМӘЛГӘ АШЫРУ МЕХАНИЗМЫ

«2016 - 2020 елларга Арча муниципаль районында кече һәм урта эшкүарлыкка ярдәм итү һәм аны үстерү» муниципаль максатчан программасы Арча муниципаль районында һәм Арча шәһәрində эшкүарлыкка ярдәм чараларының состав өлеше булып тора. Программаның характерлы үзенчәлегә - аны гамәлгә ашыру белән кызыксынган күп кенә субъектларның булуы: Арча шәһәре администрациясе, Арча муниципаль районы администрациясе, бизнес-бергәлек, халык һ.б. Программаны гамәлгә ашыруда катнашучыларның мәнфәгатләрен килештерү һәм исәпкә алу өчен төрле дәрәжәдәге хакимиятнең үзара хезмәттәшлегә югары дәрәжәдә булырга тиеш. Программала каралган чаралар бер үк вакытта берничә субъект мәнфәгатләренә кагыла ала, шуңа күрә Программаны гамәлгә ашыру белән идарә итү структурасына мәнфәгатләренә баланслау өчен барлык кызыксынучы якларның катнашуы каралган.

Программаны гамәлгә ашыруның оештыру структурасына Программаны гамәлгә ашыру жетәкчесе - Спичкин О.Е. - Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Башкарма комитеты жетәкчесе урынбасары;

Кече һәм урта бизнесны үстерү юнәлеше жетәкчесе - Шәрәфетдинов З.З. - Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы башкарма комитетының икътисад һәм финанс бүлегә башлыгы;

АНК өлкәсендә эшкүарлыкны үстерү юнәлеше жетәкчесе - Габбасов А.М. - Арча муниципаль районының авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе башлыгы;

Бюджет-финанс мәсьәләләре буенча юнәлеш житекчесе - Исмагыйлев Ф.Р. - Арча муниципаль районының финансы-бюджет палатасы житекчесе;

Арча муниципаль районының милек һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы житекчесе - Сиражиев И.Г., Жирдән файдалану мәсьәләләре буенча юнәлеш житекчесе;

Юридик мәсьәләләр буенча юнәлеш житекчесе - Мохәммәтова Л.Ф. - Арча муниципаль районының юридик мәсьәләләр буенча секторы модире,

Шулай ук Низамова Г.Г. - Арча районы халыкны эш белән тәмин итү үзәге" ДКУ директоры; Касыймов Р.Ф. Арча шәһәре башкарма комитеты житекчесе, авыл жирлекләре башлыктары (киленгү буенча).

Программаны муниципаль дәрәжәдә гамәлгә ашыру координаторы - Галимуллина Г.Х. Арча муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад һәм финанслар бүлегенә баһ белгече.

Программаның төп башкаручылары программа чараларын гамәлгә ашыру турында даими хисап бирә.

Программаның үтәлене квартал саен Арча муниципаль районы администрациясе башлыгы каршындагы кече һәм урта эшкарлыкны үстерү буенча координация советының киңәйтелгән утырышында карала.

Арча муниципаль районы администрациясе башлыгы каршындагы кече һәм урта эшкарлыкны үстерү буенча координация советы программа чараларын гамәлгә ашыруның барышын анализларга һәм район эшкарлары Программаны гамәлгә ашыруның арадаш йомгаклары турында мәълүмат бирергә тиеш. Моннан тыш, Программа чараларын гамәлгә ашыру барлык катнашучыларның үзара хезмәттәшлеген, аларның хакимиятнең югары органнары һәм профильле министрлыктар белән төгәл һәм даими координациясен таләп итә.

VI. Программаны гамәлгә ашыру нәтижәсендә фаразлана торган социаль-икътисади нәтижәләрне бәяләү

Программа чараларын гамәлгә ашыру нәтижәсендә 2016-2020елларда Программаны гамәлгә ашыруның икътисади, бюджет һәм социаль нәтижәләргә характерлаучы түбәндәге нәтижәләргә ирешеләчәк:

1. Икътисади нәтижәләрне күрсәткеләре:

- КУЭ ярдәм инфраструктурасын барлыкка китерүче оешмалар хезмәтләрен күрсәтү кече эшкарлыкның кимендә 200 субъектына (аларның хезмәткәрләренә, стажёрларына, хужаларына һәм/яисә житекчеләренә);

- яңа эш башлаучы һәм гамәлдәге предпринимәләргә эшкарлыкка ярдәм программалары буенча грантлар, субсидияләр бирү буенча консультация хезмәтләрен тәмин итү - ел саен кимендә 50 мәртәбә;

- кече эшкарлыкның кимендә 50 яңа субъектын булдыру;

МСН үсене өлкәсендә кимендә 20 коллегия яки киңәшмә органнары утырышын үткәрү.

2. Бюджет нәтижәләргә күрсәткече:

- Арча шәһәре һәм Арча районы бюджетына программада катнашучы оешмалардан һәм кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларынан акчалар керүнең гомуми күләменнән кимендә 30 % күләмендә салым керемнәрен тәмин итү (муниципаль бюджетка чигерүләр нормативларын һәм салым салуның гадиләштерелгән системасы буенча алына торган бердәм керемгә һәм салымга бердәм салым түләүчеләр даирәсен саклап калган очракта).

3. Социаль нәтижелелек күрсәткечләре:

- кимендә 800 остәмә эш урыны булдыру;

- квалификацияне күтәрүдә һәм яңадан укытуда ел саен кимендә 40 кешегә ярдәм күрсәтү;

- кече һәм урта бизнесның кимендә 200 вәкиленә консультация хезмәтләре күрсәтү.

Моннан тыш, КУЭ үсешенә ирешелгән сан күрсәткечләре шактый дәрәжәдә сыйфатлы социаль нәтижеләргә трансформалана:

- кулланучылар базарын сыйфатлырак товарлар һәм хезмәт күрсәтүләр белән басту.

Программаны гамәлгә ашыру чорында да, аны тәмамлау нәтижеләре буенча да Программада каралган чараларны корректировкалау буенча тәкъдимнәр әзерләү очен программаны киметү яисә программаның нәтижелелеген күтәрү турындагы нәтижеләр нигез булып тора.

Программаның нәтижелелеген бәяләү түбәндәге гомумиләштерүче һәм нәтижелелекнең шәхси күрсәткечләрен куллануны башкарыла:

$$O_0 = \frac{R_c}{Z_c} \text{ биредә}$$

O_0 - муниципаль программаның нәтижелелеген гомумиләштерүче күрсәткеч;

R_c - программаны гамәлгә ашырудан алынган жылма нәтижеләр (программа кысаларында ярдәм алган кече һәм урта предприятиеләр тарафыннан бюджетка түләнгән салымнар әйләнеше яки суммасы);

Z_c - программаны гамәлгә ашыру сәргы дәвамында жылма чыгымнар (муниципаль программаны финанслауга бүлен бирелгән бюджет акчалары).

$$H_n = \frac{H_{MH}}{H_B} \text{ биредә}$$

H_n - шәһәр бюджетының салым керемнәрендә кече һәм урта предприятиеләр өлеше;

H_{MH} - МСН түлэгән салымнар суммасы;

H_B - бюджетның салым керемнәре.

$$P = \frac{K_{MH}}{Ч} \times 1000 \text{ биредә}$$

P - кече предприятиеләр тыгызлыгы;

K_{MH} - шәһәрдә кече предприятиеләр саны;

$Ч$ - шәһәр халкы саны.

$$D_{\text{ч}} = \frac{Q_{\text{МП}}}{Q_{\text{А}}} \text{ биредэ}$$

ДЧ - шөһөрнең икътисадый актив халкында кече бизнеста эшлөүчеләр өлеше;

ЧМП - КУЭ да эшлөүчеләр саны;

ЧА - тобәкнең икътисадый актив халкы саны.

$$D_{\text{с}} = \frac{Q_{\text{ш}}}{Q_{\text{А}}} \text{ биредэ}$$

ДС - икътисадый актив халкының гомуми санында булдырылган эш урышлары өлеше;

ЧШ - яңа эш урышлары саны.

Шулай итеп, югарыда күрсәтелгән күрсәткечләрне исәпләү программаны гамәлгә ашыру кече һәм урта эшкүарлыкның тотрыклы үсешен тәмин итәме, яңа эш урышлары булдыруга, табигый, матди һәм хезмәт ресурсларынан нәтижәле файдалануға һәм бюджетны тулыландыруға ярдәм итәме икәннән баяларга мөмкинлек бирчәк.